UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct. Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. Quæ hoc loco controuersa?

urn:nbn:de:hbz:466:1-82999

Visual Library

liquid quam mitis iustitiam depoſcit, aſſumunt, de Eccleſia pereunt, & dum ſe inſolenter extollunt, ipſo ſuo tumore cæcati, veritatis lumen amittunt.

Solus quippe Deus eſt, qui regnum æternum donat, quiq; æternùm reprobos cruciat. Quin de Chriſto vt de Domino rerum omnium loquitur, dum cœlum vocat horreum eius, non horreum alterius. Chriſtus igitur Deus eſt.

In Eccleſiâ triticum, & paleæ.

§. 2. Teſtimonio de tritico & paleis creberrimè contra Donatiſtas vtitur S. Auguſt. Non enim ideo deſerendam Eccleſiam, in qua eſt triticum & paleæ. Non enim ideo deſerenda area: quia in ea ſunt & paleæ: imo, quia maior eſt cumulus palearum, ſed agendum hoc eſt, ne nos paleæ ſimus, & caritatis inanes, à vento rapiamur. Eadem nos quoq; ratione vtimur, vt infirmos contra ſcandala fidelium muniamus. Cum enim prædictum ſit, fore in Eccleſia ſcandala, & multos improbos, non eſt quærenda Eccleſia, in qua omnes ſine ſcandalo viuant.

§. 3. Ignem inexſtinguibilem vocat non modo, quia ſemper ardebit, ſed etiam quia ſemper vret. Itaq; contra Originianos hunc locum SS. PP. ſemper vſurparunt.

VERSVS 16.

Baptizatus autem Ieſus confeſtim aſcendit de aqua. Et ecce cœli aperti ſunt, & vidit Spiritum Dei deſcendentem ſicut columbam, & venientem ſuper ſe.

QVÆSTIO I.

Quæ hoc loco controuerſa?

§. 1. ADmodum varia ſunt, de quibus D. Thom. p. 3. q. 49. & in eum locum interpretes, verum, quia ad religionis dogmata non pertinent, prætermitto.

Chriſtus dicitur vidiſſe columbam ſuper ſe aſcendentē.

§. 2. An Spiritum ſanctum Chriſtus an Ioannes vidiſſe dicatur, controuerſia eſt: Græci aliquot Libri habent ἐφ' αὐτόν, vel ἐφ' ἑαυτόν *ſuper ipſum* Dominum. Ad Chriſtum igitur & Ioannē referri poteſt. Nam vterq; columbā vidit; videtur & populus ſpectaſſe, cum Luc. 3. 21. dicat columbam *corporali ſpecie* deſcendiſſe. Potius tamen ad Chriſtum: Marcus enim recenſens hiſtoriā, καὶ εὐθέως, inquit ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶδε σχιζομένους. *Et aſcendens ex aquâ, vidit.* at Ieſus erat qui aſcendebat ſtatim de aqua, ille igitur qui dicitur vidiſſe columbam ſuper ſe aſcendentem, quam lectionem etiam Auguſtinus agnoſcit.

VERSVS 17.

Et ecce vox de cœlis dicens; Hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi complacui.

QVÆSTIO I.

Quid dixerit Pater cœleſtis?

Matth. Hic eſt filius. alij. Tu es filius.

§. 1. MAtthæus habet: *hic eſt filius*; alii. *Tu es filius meus.* Hinc calumniati ſunt Euangeliſtas Iudæi, & gentiles. Auguſt. lib. 2. de conſenſu Euangel. Sic reſpondet. *Deinde ſequitur Matthæus, Baptizatus autem confeſtim deſcendit de aquâ. Et ecce aperti ſunt ei cœli, & vidit Spiritum Dei deſcendentem ſicut columbam & venientem ſuper ſe: & ecce vox de cœlis dicens, Hic eſt filius meus dilectus in quo mihi complacui. Hoc & alij duo Marcus & Lucas ſimiliter narrant. Sed de verbis vocis, quæ de cœlo facta eſt, variant locutionem, ſaluâ tamen ſententiâ. Quod enim Matthæus ait dictum, Hic eſt filius meus dilectus: & alij duo dicunt, Tu es filius meus dilectus, ad eandem ſententiam explicandam valet, ſicut ſuperius tractatum eſt. Vox enim cœleſtis vnum horum dixit, ſed Euangeliſta oſtendere voluit ad id valere, quod dictum eſt, Hic eſt filius meus, vt illis potius qui audiebant, indicaretur, quod ipſe eſſet filius Dei: atq; ita dictū referre voluit, Tu es filius meus: ac ſi diceretur illis: Hic eſt filius meus. Non enim Chriſto indicabatur quod ſciebat, ſed audiebant qui aderāt, propter quos etiam ipſa vox facta eſt. Iam vero quod alius dicit, In quo mihi complacui: alius, in te complacui: alius, in te complacuit mihi: ſi quæris quid horum in illâ voce ſonuerit, quod libet accipe, dummodo intelligas eos qui non eandem locutionem retulerunt, eandem retuliſſe ſententiam. Quæ diuerſitas locutionum ad hoc etiam vtilis eſt, ne vno modo dictum minus intelligatur, & aliter quam res ſe habeat interpretetur. Quod enim dictum eſt, In quo mihi complacui: ſi velit quis ita intelligere, vt Deus in filio, ſibi placuiſſe videatur, admonetur ex eo quod dictum eſt, in te complacui: Si rurſus ex hoc vno intelligat quiſque, in filio Patrem placuiſſe hominibus, admonetur ex eo quod dictum eſt, In te complacuit mihi: Ex quo ſatis apparet, quod quilibet Euangeliſtarum cœleſtis vocis etiam verba tenuerit: alios ad eandem ſententiam familiarius explicandam verba variaſſe: vt intelligatur hoc dictum eſſe ab omnibus, tanquam diceretur, In te placitum meum conſtitui: hoc eſt per te gerere quod mihi placet. Illud vero quod nonnulli codices habent ſecundum Lucam, hoc illâ voce ſonuiſſe, quod in Pſalmo ſcriptum eſt, Filius meus es tu, ego hodiè genui te; quanquam in antiquioribus codicib. Græcis non inueniri perhibeatur, tamen ſi aliquibus fide dignis exemplaribus confirmari poſſit, quid aliud quam vtrumq; intelligendum eſt quolibet verborum ordine de cœlo ſonuiſſe?*

Inſinuat Auguſtinus, quod veriſſimum eſſe arbitror. Nempe vocem Patris primo filium appellaſſe; deinde Ioannem & aſtantes. Primo amorem in filium teſtatur, alterum addit, vt ad eum audiendum colendumq; excitet. Nec mirum eſt bis eandem ſententiam diuerſa forma prolatam, cum in veteri lege videamus toties eadem inculcando repeti. Itaq; & verba, & ſenſum ab Euangeliſtis relatum dicere malo. Quod ſi dicendum eſt, alios ſenſum, alios verba retuliſſe, veriſimilius eſt eos ſenſum retuliſſe, qui in tertia perſona locuti ſunt. Fieri enim ſolet, vt cum narramus ea, quæ alii dixêre, aliâ perſonâ efferamus.

Vtrumque dixit Deus Pater vicis repetitā.

QVÆSTIO II.

An ex hoc loco Chriſti diuinitas oſtendatur?

§. 1. ITa conſenſu Patres docuerunt. Imprimis S. Athanaſius Epiſcopus Alexandrinus l. 3. contra Arianos: *Atqui ſi iuxta Hæreticos res condita quidem aut opus eſſet, ſed non tamen eiuſmodi cuiuſmodi ſunt condita, ob ſuam præ cæteris excellentiam, oportuit id ipſum, quibuſnam melior eſſet, ex comparatione à ſacris literis indicari: quale eſt, ſi Archangelis maior dicatur, aut precioſior thronis, aut ſplendidior Sole & Luna, aut ſpecioſior cœlis. Nunc autem ille ad iſtum modum nō deſcribitur; ſed filium eum ſibi eſſe & ſolum, & proprium oſtendit Pater, idq; his verbis,* Filius meus es tu: *& rurſum.* Hic eſt Filius meus dilectus, in quo mihi congratulor. *Ideoq; inſeruiebant illi Angeli, vt diuerſo alienoq; ab illorum naturâ: & adoratur ab illis, non vt gloria maior, ſed vt alius, diſcretus, ſeiunctuſq; à conditione tum creaturarum reliquarum, tum etiam ipſorum Angelorum, Patri tantummodo æqualis filius ſecundum rationem ſubſtantiæ. Si enim ideò quia gloria ſublimior eſt, adoraretur, par eſſet, vt omnia inferiora ſuperioribus ſe in adorando inclinarent: ſed id ita non eſt: creatura ſiquidē creaturā non adorat, ſed quæ ſeruilis ſunt conditionis Dominos: & quæ creaturæ ſunt, Deum adorationib. colunt.*

Patris teſtimonio filius Deus probatur.

Idem argumentum in Heb. 1.

Fuiſſe antiquiſſimum huius loci vſum, & Patres Athanaſio veteriores hæc vſurpaſſe conſtat ex eodem Athanaſio Epiſt. de Synod. Arimini, & Seleuciæ. *Vos igitur cum dicebatis filiū ex Deo eſſe, ex Patris ſubſtantiâ eū eſſe dicebatis: verum quoniam ante vos Dominum ipſa Scripturæ*

Filium